Prijs per nummer 5 centiem. Vrijdag 24 December 1915 Eerste jaargang, n. 307

DE VLAAMSCHE POST

BEHEER EN REDAKTIE : BEGIJNHOFLAAN, 40, GENT | AFGEVAARDIGDEN DER REDAKTIE : J. DE BOEVÉ, A. THIRY & R. KIMPE | ..EN IK ZIE MIJN VLAANDEREN VRI.. Th. COOPMAN

Verordeningen en Mededeelingen

401.

I. — De bevoegdheid, die den Generalkommissar voor de banken in België op grond der verordeningen van 26 November 1914 en van 17 Februari 1915 (Wet- en Verordeningsblad voor de bezette streken van België, bz. 49 en 178) toegekend werd, wordt op den Verwaltungschef bij den Generalgouverneur in België overgedragen, zoover het ondernemingen betreft, die een nijverheidsbedrijf in België onderhouden of warenhandel of verzekeringszaken voeren.

II. — De Spezialkommissare (nr III der verordening van 18 September 1914), opzichters en vertegenwoordigers (nrs I en VI der verordening van 26 November 1914), zijn voor de uitvoering van de hun opgedragen werkzaamheden uitsluitend tegenover den Generalgouverneur verantwoordelijk.

III. — Deze verordening wordt met den dag der afkondiging van kracht.

Brussel, den 26 Augustus 1915.

Der Generalgouverneur in Belgien,
Freiherr von Bissing,
Generaloberst.

De bovenstaande verordening wordt met betrekking tot de verordeningen van 22 Juli 1915 Nr 2, 7 en 10 (blz. 2, 8 en 14 van het Verordeningsblad) voor het Etappengebied van het 4e leger in werking gesteld.

A. H. Q , den 15 December 1915
Der Oberbefehlshaber,
(get.) Herzog Albrecht von Württemburg.

* * *

402

Bijvoegsel betreffende de hoogste prijzen.
(Verordeningsbl. N° 2, bldz. 43.)

In het Etappen- en Operatiegebied worden tot nader order voor boter de volgende hoogste prijzen bepaald :

Boerenboter, 1 kilo	frcs	4,40
Winkelprijs	»	4,60
Melkerijboter, 1 kilo	»	4,70
Winkelprijs	»	4,90

A. H. Qu., den 2 December 1915.
Der Oberbefehlshaber,
(get.) Herzog Albrecht von Württemberg.

Al de brochures over VLAANDEREN, sedert 't begin van den oorlog verschenen, zijn te bekomen aan het bureel van

De Vlaamsche Post

De Belgen in Frankrijk

Onder dezen titel schreef op 24 Nov j.l. de « Belgische oorlogscorrespondent » (?) van De Tijd een stukje dat onze aandacht verdient.

De Tijd is immers het blad waarin de heer F. Van Cauwelaert vasten voet heeft. In De Tijd publiceert onze Botha « en première édition » zijn communiqués « van Vlaamsche zijde » en in De Tijd publiceerde hij als iets zeer gewichtigs dat hij plotselings « met ontroering » ontdekt had, het gekende onnoozele stuk van von Barnewitz dat hij en Deswarte al vier maanden in hun bezit hadden.

Nu schrijft een nieuwgeboren « Belgische oorlogscorrespondent » aan De Tijd over « De Belgen in Frankrijk ». Zouden wij mogen vragen of deze oorlogscorrespondent soms ook niet in Den Haag woont en ... Van Cauwelaert heet?..

« ... Hier mag het gezegd worden, aldus Van C... pardon! de « oorlogscorrespondent » : het Fransch Staatsbestuur heeft zich vele opofferingen getroost om die vluchtelingen (de Vlaamsche R) te helpen ».

Ik zou aan den heer .. oorlogscorrespondent van « De Tijd » als bijzonder stichtende lectuur Hervés « Guerre Sociale » willen aanraden, o. m. de nummers van 30 Oktober, 6, 7, 8 November en volgende dagen, van « Les Hommes du jour » in November 1914 en andere Parijsche bladen die niet geblinddoekt zijn!

Zoo schreef Hervé op 6 November :

« Parisiennes, mes Sœurs, Parisiens, mes Frères, écoutez-moi Qu'avez vous fait pour ces milliers de citoyens belges de toutes classes?

Ne répondez pas tous à la fois !

Vous n'avez rien fait, n'est-ce pas, si j'excepte le pauvre abri provisoire qu'au Cirque de Paris un conseiller municipal du gros caillou a réussi à édifier avec l'aide des familles les plus pauvres de son quartier..

Nous n'avons plus aucune excuse. aucune, pas même celle de l'ignorance. »

In « Les Hommes du jour » schreef niemand minder dan Henri Fabre :

« .. les Parisiens ne songèrent pas que tout un peuple ami avait été lui aussi, obligé d'abandonner ses chers foyers. Et les Belges n'étaient pas content de nous ! Ils n'avaient pas trouvé l'accueil émouvant qui eut du les saluer. Ils doutèrent de notre cœur.

Hoe anders klinkt dat als de holle zinnetjes van den « Oorlogs correspondent » van de Tijd. 't Is om er niet meer aan te twijfelen dat hij zijne « oorlogs-correspondentie » uit Den Haag geschreven heeft!

Waar het nog mooier wordt dat is waar hij spreekt over de verhouding tusschen Vlamingen en Walen.

« Een feit is aanmerkenswaardig. 't Is de eenheid en de broederlijkheid die tegenwoordig heerschen, niet alleen tusde verschillende standen en gezindheden, maar ook tusschen Vlamingen en Walen.

... hier, langs deze zijde van het front, onder de soldaten zoowel als onder de burgers der beide rassen, heerscht er volle eensgezindheid. Vele Walen, zelfs soldaten (!), drukken den wensch uit een weinig de taal te leeren hunner Vlaamsche broeders. »

En de profeet eindigt : « Ook dat feit heeft zijne beteekenis. Daaruit mogen wij, na den oorlog de taalkwestie met gerustheid te gemoet zien. »

Hadden we nu niet honderde brieven van Vlaamsche burgers en bijzonder van Vlaamsche soldaten gelezen, die steenen uit den grond kloegen over de wraakroepende taaltoestanden in Frankrijk; hadden we niet acht dagen het luide protest van Dr. v. de Perre. « Misschien ook een verkochte » in de « Stem uit België » vernomen, we zouden kunnen geloven dat alles ginder gaat « comme dans le meilleur des mondes »

Van dit alles moeten we slechts een ding onthouden, dat het Nederlandsche blad « De Tijd », er zich in deze droeve omstandigheden toe geleend heeft om door tendentieuse en geheel onware mededeelingen de Vlamingen te helpen bedriegen en onder den duim der Fransche Belgische heeren van Hâvere te houden. Dit mag ons des te meer verwonderen daar de Tijd een katholiek blad is, en we tot hiertoe gewoon waren tegenover het katholieke Vlaanderen uiting van gansch andere gevoelens te vinden in de katholieke Hollandsche pers.

R.

DE BEWEGING

Vlaamschgezindheid en Democratie.

Dat de Vlaamsche Beweging in haar wezen democratisch is, is een oude waarheid. In haren jongsten vorm (de actie voor zelfbestuur) komt dit nog meer voor den dag : Een democratie die niet in demagogie wil ontaarden, moet decentralistisch georganiseerd zijn.

Wij hebben dan ook de bedekte tendens ingezien van de Haversche actie voor autocratische regeering, onafhankelijk van parlementair toezicht. De regeering, heette het in de XXe Siècle, moet eene konsekwente buitenlandsche politiek kunnen voeren, onafhankelijk van het parlement

Havere wil ons dus voor het voldongen feit van een verbond met Frankrijk stellen, tegen den wil van het Vlaamsche volk. Daar het vreest dat een Vlaamsche meerderheid in de Kamers dat verbond zou verbreken, wil het zich aan den volkswil onttrekken om een onheilvolle antinationale politiek door te drijven.

Het is een verheugend verschijnsel, dat ook Vrij België het verband inziet tusschen Franschgezindheid en despotisme, en het gevaar bloot legt van die misdadige aanslag op 's lands onafhankelijkheid.

Geen bondgenoot, geen band in 't zuiden.

Havere, Havere, 't zal niet gaan! klonk de fiere stem van onzen leider.

En nu hooren wij de bedeesde stem van den lauwen leider der achterhoede waarschuwen voor « het gevaar van autocratie ».

« Het is niet van aard om ons berust te stellen, dat door de meest actieve voorstanders van een kabinetsbeperking een vermindering van den invloed van het parlement en sterkere centralisatie wordt aangepredikt. Een kabinetshervorming als deze, welke men ons voorspiegelt, zou dus een veeg teeken zijn, en moet worden bestreden door alwie zich bekommert om, te midden van den chaos van heden. onze staatsvrijheden en het beginsel van volkssouvereiniteit ongeschonden te bewaren. »

En verder : « Dit ligt niet op den weg van onze traditie, noch van ons volksbelang, en het zal onmiddellijk worden verdacht van eenzijdigheid, want indien er nieuwe meesters komen, zal men natuurlijk aan de gebeurtenissen van den dag toetsen waarom, juist deze en niet gene zijn gekozen. Men zal er in zien een keuze met tendenzen. »

En welke tendenzen?

« Geen samenstelling om vertrouwen te geven aan ons Vlaamsche volk. De leden van het huidig ministerie zijn er verre van af om allen genoeg gevoel te hebben voor onze taalbelangen. Er zijn rechtstreeksche tegenstrevers van onze beweging onder, maar onder hen zijn ook oprechte vrienden (wij hebben niet zooveel vertrouwen. Vl. St.)

Ons volk heeft stem in 't kapittel, en het rekent er op, dat de mannen van zijn vertrouwen met de noodige kracht zullen optreden, wanneer er eenmaal spraak mocht zijn van overeenkomsten en doeleinden, welke nadeelig zouden kunnen zijn voor de heropstanding van ons Vlaamsche volksleven in België.

De omstandigheden zijn er niet naar, om het vertrouwen van een gedeelte van ons volk roekeloos te tergen, en wij waarschuwen tegen het ernstig gevaar, dat een Ministerie, voor welk wij elken dag bevreesd zouden wezen, dat het te rechtstreeks onder zuidelijken invloed zou geraken, voor de eendracht van het land zou opleveren. »

Wat een flinke taal! Morgen wordt Vrij België verboden aan het front!

Uit het artikel blijkt dat de geleide leiders hun reactie opgeven. Zij moeten wel mede toegeven aan den drang naar zelfstandigheid voor Vlaanderen. Het aangehaalde bewijst ten overvloede hoe zij de volle waarde van onzen vooruitgang weten te schatten. Hun voorgewende geringschatting daarvan was maar persoonlijke gekwetstheid, om hun verbeurd gezag: Om het terug te winnen en wegens het dreigende gevaar eenzaam achtergelaten te worden, moeten zij wel vooruitkomen in plaats van den pas te markeeren. Maar wat men in Havere zeggen zal?

Of is het artikel van 's heeren van Cauwelaert niets dan een pleidooi pro domo met eigen enkelvoudige candidaatstelling voor het ministerschap?

Ons Kerstnummer

Ter gelegenheid van het Kerstfeest zal DE VLAAMSCHE POST als *Vredesnummer* verschijnen.

Hoewel de oorlog, op Kerstdag niet zal gestaakt worden, meenen wij dat wij ten minste voor eens mogen vergeten dat het « Vrede op Aarde » voorloopig nog een ijdel woord is.

Daarom zal ons Kerstnummer niets bevatten dat aan den oorlog doet denken, en zal alleen aan aangename en verheffende lektuur gewijd zijn.

Een Vredestem te midden van het kanongebulder! O Moge het de profetie zijn van een naê toekomst.

Kleine Kronijk

Inhoud van ons blad :

Verordeningen
Hoofdartikel : De Belgen in Frankrijk door R.
De Beweging.
Kleine Kronijk : Ons Kerstnummer. — Aan die komen!
Telegrammen.
Buitenland : Bulgarije. — Egypte. — Den Heiligen Stoel.
Vlaanderland : Hasselt. — Deerlijk.
Letteren.
Uit de Pers.
Stadsnieuws.
Gemengd.
Rechterlijke Kronijk.
Mengelwerken : Een Ras dat Herleeft, door Gust. Vermeersch. — De Oorlogen en hunne gevolgen door O. Van de Wiele.

Aan die komen!

Gedenkt, gij kinderen van vrede,
Bloemen aan den boom van geluk,
Gedenkt het vreeslijk verleden,
Gedenkt die de aarde voor u kneedden
Als de wortelen van uw geluk!

Gedenkt, gij lachenden, levensblijden,
Het geluid op aarde van den schrik
En luistert aan den afgrond der tijden
Naar den kreet van die uw ziel [bereidden —
Als naar de echo van een snik.

Gedenkt, gij gezegenden en gezonden,
Hen die vielen voor uw blijde eeuw —
Zie hun gelaat en wilde wonden,
Zie het zwarte gat hunner monden
Nog open voor een laatsten schreeuw!

Gedenkt gij de smeekende oogen
En al de stamelende pijn
Van die, verbrijzeld en bloedovertogen,
Langzaam den donkeren dood inzogen
Gedenkt, gij die uw Verlossers zijn!

Gedenkt gij den dreun van hun schreden,
Tast terug in den donkeren vloed
Van die de' ijzeren strijd voor u streden,
Tast terug in het zinkend verleden —
Dat uw hand nog drupt van hun bloed!

Gedenkt die, wat zij deden en zagen
Nimmer meer wischten uit hun geest,
Die door al hun gruwlijke dagen
Aller gruwelen bleven dragen —
Gedenkt de gewonden van geest!

Gedenkt ons, die allen vochten,
Gedenkt ons àller bitteren strijd,
Gedenkt ons, die den weg voor u zochten,
Gedenkt ons, die nog niet vinden mochten--
Gedenkt, gedenkt onzen blinden tijd!

C. J. Adama Van Scheltema.

TELEGRAMMEN

De Oorlog

Westelijk front

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 22 Dec. — In den namiddag vielen de Franschen met sterke krachten onze stellingen van den Hartmannsweilerkopf en den Hirzstein (ten noorden van Wattweiler, aan. Het gelukte hen een deel van den Hartmannsweilerkopf en een klein stuk van den Hilsenfrist te nemen. Een deel van de verloren stellingen van den Hartmannsweilerkopf is in den namiddag hernomen. Er valt op te merken dat de Franschen van in April hadden beweerd den Hartmannsweilerkopf bezet te hebben. Een aanval bij Metzerall stortte voor onze stellingen ineen. Op het overige van het front geringe bedrijvigheid veroorzaakt door het duis tere weder en de sneeuwjachten.

Fransch ambtelijk bericht.

PARIJS, 22 Dec. Bericht van Dinsdagnamiddag. — Het geschutvuur verflauwde merkbaar in den loop van den nacht

In Artesie ten noordwesten van de hoogte 140, deden de Duitschers voor onze loopgraven eene mijn springen. Wij bezetten den rand van den trechter. Tusschen Somme en Aisne eenige gevechten tusschen verkennersafdeelingen.

In den omtrek van Lihons werd eene vijandelijke verkennersafdeeling onder vuur genomen.

Op de hoogvlakte van St-Locade ten zuiden van Moulin-sous-Touvent joegen onze kanonnen een duitsche post uiteen. In Lothringen eenige goed gerichte schoten op Aboncourt en Blammont vanwaar troepenbewegingen waren gemeld.

Avondbericht : Het slechte weder belette alle bedrijvigheid op het grootste deel van het front in Vlaanderen en tusschen Soissons en Reims. Ons geschut nam vijandelijke loopgraven en transporten onder vuur.

In Champagne werden de duitsche werken van den heuvel van Lemesnil beschoten. Een vernielingsvuur tegen de vooruitspringende stelling van den vijand bij Haut Risupt ten noorden van Pont a Mousson had goede gevolgen.

In het Wasgenwoud vielen wij de vijandelijke stellingen van den Hartmannsweilerkopf aan na eene heftige geschutvoorbereiding en bezetten er een deel van.

Belgisch bericht.

Tamelijk levendige geschutgevechten aan het IJzerfront. Onze batterijen beschieten alle vijandelijke werken ten noorden van Diksmuiden en den vooruitgeschoven post Dentoren, op den dijk van den IJzer werd een blokhuis vernield. De vijandelijke kampen van Eessen en Clerken werden heftig beschoten.

Oostelijk front

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 22 Dec — Geene gebeurtenissen van belang.

Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 22 Dec. — Plaatselijke geschutgevechten en schermutselingen.

Russisch ambtelijk bericht.

PETERSBURG, 22 Decemb. — Onze vliegers wierpen bommen op de achterste vijandelijke verbindingen in den omtrek van Goduïschki en Komai ten oosten van Swenzjany (27 kilom.) In Galicië trachtte de vijand aan te vallen bij Nowo Aleksiniec en Buczacz. Hij werd afgewezen.

Kaukasusfront.

Geene verandering.

Italiaansch front

Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 22 Dec. — De bedrijvigheid der Italiaansche artillerie duurt voort op het Tirolfront. Ook op de andere fronten plaatselijke geschutgevechten.

Een vijandelijke aanval bij Dolje aan het bruggenhoofd van Tolmein stortte in ons vuur ineen.

Italiaansch ambtelijk bericht.

ROME, 22 Dec. — In het bekken van Plezzo had de vijand een onzer stellingen van Koritnica bemachtigd onder begunstiging van den mist, en had ze dan verder met mijnen verdedigd. In de nacht van 18 op 19 namen onze troepen deze stelling bij verrassing terug zonder dat de vijand zijne mijnen kon doen springen. Op het overige van het front is de toestand onveranderd.

Balkan-fronten

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 22 Dec. — Geene voorvallen van beteekenis.

Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 22 Dec. — Bij Ipek werden nog 69 kanonnen ontdekt die door de Serviërs begraven waren. Dit getal kan nog merkelijk vermeerderd worden.

Turksche fronten

Turksch ambtelijk bericht.

KONSTANTINOPEL, 21 Dec. Aan het Irak front duren de plaatselijke gevechten bij Kut el Amara met tusschenpoozen voort.

Aan het Kaukasusfront viel de vijand bij Id met een geheel regiment onze stellingen aan die door eene kompagnie verdedigd werden. Hij werd echter teruggeslagen. Aan het Dardanellenfront is de buit die de vijand bij zijne vlucht te Ari Burnu en Anaforta achterliet nog niet kunnen geteld worden.

Onder den buit bij Ari Burnu bevinden zich twee zware kanonnen, een Schneiderkanon, groote hoeveelheden schietvoorraad namelijk geweer- en machiengeweerpatronen, een groot getal muildieren, munitiewagens, tenten vol levensmiddelen en telefoon- en telegraafbehoeften.

Vijandelijke schepen beschoten gisteren tot den avond de vorige ladingsplaatsen der Engelsche troepen om de achtergelaten buit te vernietigen. Zij gelukten er echter niet in. Bij Seddil Bahr niets van belang op rechter en linkervleugel. Het vijandelijke centrum onderneemt nu en dan aanvallen die steeds worden afgeslagen.

Ter Zee

LONDEN, 22 Dec. — Lloyds meldt: De Engelsche stoomer Huntly de vroegere duitsche stoomer Ophelia is in den grond geboord. Ook de Engelsche stoomer Belford is gezonken. De bemanningen werden gered.

AMSTERDAM, 22 Dec — De Nederlandsche regeering teekende krachtdadig verzet aan bij de Engelsche regeering tegen de inbeslagneming van de Nederlandsche post der schepen Noordam, Frisia en Rotterdam. De regeering eischt de onmiddellijke teruggave der post en drukt de verwachting uit dat dergelijke feiten zich niet meer zullen voordoen.

AMSTERDAM, 22 Dec — Het Handelsblad vernneemt dat de Nederlandsche post van het schip Noorderdijk van de Holland-Amerika lijn weder door de Engelschen werd in beslag genomen.

Verdere Telegrammen

GRIEKENLAND

LONDEN, 22 December. — De Tides vernneemt onder datum van 18n uit Saloniki dat de terugtocht der Engelsch Fransche troepen naar Saloniki voltrokken is. De terugtocht heeft 11 dagen geduurd.

SALONIKI, 22 December. — De Entente troepen voeren te Saloniki, belangrijke versterkingswerken uit alsook te Topsin. De Engelschen eischten de volstrekte ontruiming van Ayat Baldja.

DEN HAAG, 22 December. — Eene kommissie aangesteld door de Grieksche regeering is naar de Macedonische grens gereisd om de schade vast te stellen die door de Entente troepen bij hunnen terugtocht is aangericht.

Bruggen, steenwegen en huizen werden vernield of beschadigd. De rekening zal aan de Entente regeeringen worden voorgelegd en zal moeten in goud voldaan worden.

IN DIE

AMSTERDAM, 22 Dec. — Nederlandsche reizigers die met de laatste boot uit Nederlandsch Indië zijn teruggekeerd verklaren dat de Engelschen in Indië groote troepenmachten naar Haiderabad en Afghanistan zenden daar de toestand daar dreigend is geworden.

JAPAN

BERN, 21 Dec. — De bladen vernemen uit Tokio, dat de minister van Oorlog, generaal Oka, is afgetreden, naar het heet tengevolge van de verminderde legerbegrooting. Tot zijn opvolger werd benoemd, generaal Osima, een officier die in Duitschland heeft gediend.

Buitenland

Bulgarie

Het blad Echo de Bulgarie dat aanzien wordt als het officieuse blad der Bulgaarsche regeering brengt een artikel over de verhoudingen tusschen Griekenland en Bulgarie dat eenig licht werpt op den toestand die ons zoo raadselachtig schijnt. Het artikel zegt, in groote lijnen, dat het staken der vervolging van de Engelsch-Fransche troepen en de maatregelen, aan de Grieksche grens getroffen, bewijzen hoezeer Bulgarie wenscht dat de netelige toestand, waarin Griekenland zich door de landing te Saloniki bevindt, weldra voorbij zal zijn, zoodat in de groote Macedonische haven en in de thans door vreemde troepen bezette streken, de toestand weer normaal wordt. Griekenland's recht daarop is onbetwistbaar en voor Bulgarie en zijn bondgenooten is herstel der normale toestanden noodzakelijk, omdat zij niet kunnen dulden, dat een vijandelijke troepenmacht zich langen tijd in een onzijdig land ophoudt, om daar weer op krachten te komen en hun tegenstanders opnieuw te bevechten. Ongelukkigerwijze hangt het niet van Griekenland af, het euvel, waaronder het zelf het meest lijdt, uit den weg te ruimen; dit is echter van zooveel belang, dat er noodzakelijk een spoedige oplossing moet komen.

Egypte

Sinds eenigen tijd is herhaaldelijk bericht geworden dat de Engelschen met koortsachtigen ijver Egypte in het algemeen en het Suez kanaal in het bijzonder aan het versterken zijn. Onder meer werd groot belang gehecht aan de werken die zouden zijn ondernomen om de oevers van het Suez-kanaal onder water te zetten.

De Neue Züricher Zeitung schrijft daarover een artikel dat zegt dat aan deze overstroomingswerken een belang wordt toegekend die ze niet hebben, want Egypte zelf kan niet onder water gezet worden. De beide kanaaloevers kunnen wel gemakkelijk onder water gezet worden en in het bijzonder het gedeelte van Port-Said tot Ismaila. Maar nergens zal het water hooger dan 1 meter kunnen komen te staan. Achter het Bittermeer echter, tot Suez is het land aan beide zijden droog en hooger dan de spiegel van de Roode Zee. De uitloopers van de Sinaï zijn hier reeds op te merken. Een reeks natuurlijke duinen strekt zich tot diep in het land uit. Aan een mogelijkheid om het geheele kanaal tot Suez aan beide zijden door inundatie te beschermen, kunnen wij niet gelooven. Dit is beslist onmogelijk.

De Heilige Stoel

Over de laatste toespraak door Z. H den Paus in het laatste konsistorie uitgebracht werden, van de zijde der Italiaansche regeering, eenige opmerkingen gemaakt betrekkelijk de zinsneden die erin voorkomen en die doelen op den toestand van den Heiligen Stoel in dezen oorlog. Wij zijn in staat de woordelijke vertaling weer te geven van dat deel der pauselijke rede.

Zij luidt:

« Indien Wij nu overwegen, welke moeilijkheden deze strijd tusschen bijna al de volken van Europa voor de katholieke zaak en voor den Apostolischen Stoel heeft opgeleverd, ziet iedereen, hoe ernstig deze zijn en hoe strijdig met de waardigheid van den Roomschen Paus. Reeds bij een andere gelegenheid hebben Wij, op het voorbeeld van Onze Voorgangers, de klacht doen hooren, dat de Paus van Rome in zulk een toestand verkeert, dat hij niet die volledige vrijheid genieten kan, waaraan hij tot het besturen der Kerk dringend behoefte heeft; doch wien ontgaat het, dat zulks in dezen tijd veel duidelijker aan het licht is gestreden? Voorzeker heeft aan hen, die Italië besturen, de wil niet ontbroken om de moeilijkheden weg te nemen: doch dit juist toont ten duidelijkste aan, dat het lot van den Paus van Rome afhangt van de burgelijke macht en dat het, bij eene wisseling van personen en toestanden, eveneens kan veranderen en ongunstiger kan worden; niemand, die verstandig denkt, zal dan ook willen beweren, dat deze positie van den Paus, onzeker als zij is en afhankelijk van de willekeur van anderen, met de waardigheid van den Apostolischen Stoel overeenkomt. Overigens kon het niet anders of er moesten nog vele en ernstige moeilijkheden blijven bestaan.

Om van andere dingen te zwijgen, zij het genoeg dit op te merken dat sommige der gezanten van buitenlandsche vorsten, ten einde de waardigheid van hun ambt op te houden, genoopt zijn geworden te vertrekken, zoodat wij een aan den Apostolischen Stoel eigen en aangeboren recht en een noodzakelijk hulpmiddel beperkt zien en Hem een natuurlijk en bij uitstek geschikt werktuig zien ontnomen, waarvan Hij bij de onderhandelingen met buitenlandsche staten gebruik pleegt te maken. »

Letteren

René de Clercq voor « Oefening kweekt Kennis. »

Voor de vereeniging Oefening kweekt Kennis heeft dr. René de Clercq onlangs gesproken over « Eigen werk ». De Clercq werd geboren in hetzelfde dorp als Verriest en hij voelde zich als jongen het meest aangetrokken tot Guido Gezelle; in diens trant dicht hij « De Eenden » en « het Vinkske ». Later, als jongeling, toen hij « te vrijen ging », kwam het vers « Ring-king », dat op vele melodieën is gezet, maar zegt de dichter, » die hebben me geen goed gedaan, want 't is niet alleen een smidsliedje en een minneliedje, maar ook mijn smids, mijn minne-liedje ».

Die, smid van het liedje was de vader van zijn vrouw, een stoere smid, in Inghoyghem. Lang voor de geboorte van zijn eerste kind, bij een avond-wandeling, viel het wiegeliedje « Moederke-alleen » hem te binnen; ja hij was nog niet eens getrouwd en zoo is dit vers meer 'n minne- dan 'n wiegeliedje. Dan, als de kinderen komen, dicht hij « de Bietebouw », ook in herinnering aan zijn moeder, die met den « bietebouw » haar zestien kinderen, waarvan de dichter de vijftiende was, zoet moest houden.

Voor en van zijn kinderen dicht hij het « Knie-rijm » en « Mijn dochterke ». Meer een ambachtsliedje is « het liedje van den boerenknecht », maar daarin voelde De Clercq ook zichzelf, jongen van buiten, géén stads-mensch, « die dicht van avondjes en sterren-hemels ». Echte ambachtsliedjes zijn « De lijndraaier », ook het oogst- en het dorschliedje en het mandenmakers-liedje. « Het lied van arbeid » is de verheerlijking van elken arbeid, van geest en hand.

Dat er een keering kwam in zijn ziel en zijn werk, ziet men in het gedicht « Menschzijn », dat van zeven, acht jaar geleden dateert; het draagt de gedachte van het Latijnsche spreekwoord: homo homini lupus:

« Moet eerlijk altijd arm zijn?
En machtig altijd slecht?
Vijandig hoofd op arm zijn,
En 't leven een gevecht?
Zal nooit in grootsche harmonie,
Het menschdom — kracht, gevoel, [genie —
Al, man bij man, en knie aan knie,
Réchtstaan voor Recht? »

Na het verblijf op het land, vestigde De Clercq zich te Gent, de stad van armenijverheid De bundel « Toortsen » ontstond, waarin de nood van dit volk wordt geschilderd. Ook uit dien bundel een gedicht van de Vlaamsche moedertaal.

Er zijn wel taalwetten in Vlaanderen, zegt de dichter, maar dat is lapwerk, roode, blauwe of groene lapjes met, al naar de partij, die het om haar voordeel gaf. Maar eigen taal willen de Vlamingen zonder wetjes, door zelfbestuur.

Met bewondering zagen de Vlamingen naar Nederland, waar de taal zoo hoog is gestegen, doch:

« Is 't Noorden 't hoofd met het koel [verstand
Het Zuiden is 't hart van Nederland ».

Na den eersten bundel van levensvreugd, de tweede van kracht, komt het boek van treurnis: zijn vrouw sterft Teruggekomen in het dorp, waar hij een zoo gelukkig is geweest, op een dag van droeve zege, ziet hij den molen draaien.

« Molen draait den hemel op,
Molen draait ter aarde neer,
Molen met een kruis er op,
Ach m'n hart doet zeer. »

In dien tijd van treurige bespiegeling dicht hij ook het vers:

« Aanschouw den dauw op jong plant- [soen ».

Maar de zuster van zijn vrouw wordt de moeder van zijn kinderen; geen tweede zon kan zij zijn, maar toch voelt de dichter zich gelukkig

Ook de smart van het volk bezong hij, niet alleen eigen smart

Vlaanderen heeft den strijd om geboortegrond en moedertaal.

De Clercq vertelt dan, hoe hij gestraft werd, maar de Koning kan nu niet klaarzien en dat neemt De Clercq hem niet kwalijk. De dichter zal hem zijn heele hart geven, als dat hart Vlaamsch mag zijn.

Nu draagt De Clercq voor het prachtige, fiere: « Aan die van Havere, toch zij vergaten, dat ook Vlaanderen in België lag. » En ten slotte: « Geeft arbeid mijn krachten, tevens sta voor mijn ziele borg »

De dichter van het gezin, van den arbeid van Vlaanderen, die door het voordragen van veel gedichten een beeld gaf van zijn leven en van zijn werk, vond een talrijk en zeer dankbaar gestemd gehoor.

N° 39 is verschenen.
N°s 32 tot 38 zijn nog beschikbaar van

Onze Taal

Weekblad der Vlaamsche Krijgsgevangenen te Göttingen.

Alwie eene herinnering aan het Vlaamsche Gevangenenkamp verlangt, koope het aan den prijs van 0,10 fr.

Vraagt het aan onze verkoopers.

17

Een Ras dat Herleeft

Oorspronkelijk roman

door

GUST. VERMEERSCH.

—o—

— Maar waar wilt ge naartoe? vroeg de fabrikant en in die woorden lag een onmetelike onrust, zeg me toch, om de duivel, waar wilt ge naartoe?

— Weten wij dat? wie kan dat ooit zeggen? Zijn wij utopisten lijk de Marxisten kunnen wij geloven in de verwezenliking van een door onze verbeelding geschapen maatschappij die niet op de ervaring, op de ondervinding berust? Moeten we ons eigenlik bekommeren om, wat na ons gebeuren zal? Kunnen de gedachten, de overtuigingen niet zijn omgekeerd tegen die tijd? Kunnen wij vooruitzien welke toestanden zullen ontstaan uit de door ons zelf aangepredikte hervormingen?

Uit het kapitalisme is het socialisme ontstaan, uit het materialisme opleving van het godsdienstig gevoel, uit het materialistisch modernisme en het pantheisme, waaruit voortvloeiende opslorping van de eenling in verenigingen van godsdienstige sekten, ontstaat tans een heropleving van het individualisme, van het geloof aan een persoonlijke God.

Voorop zien is niet gemakkelik, er is iets dat ontsnapt aan alle invloed van gewilde rechttrekkers van de menselike geest wat bewijst dat allen mis zijn, op een gegeven oogenblik ontstaat de reaksie. Slechts een volkomen begrip van ons wezen kan daarin verhelpen, maar dat begrijpt niemand, reeds de moral is niet wettelijk te regelen. De reden moet rechttrekken wat door de hitte van de menselike dweperij wordt kromgetrokken. Wij daarom, steunen ons op de onmiddelike ervaring, wij weten wat het werkvolk nodig heeft op dees oogenblik en richten onze strijd zo dat wij kunnen bereiken datgene wat we overzien kunnen.

— En wat heeft het werkvolk zoal nodig volgens u? vroeg Vanmaele deze maal met grimmige spot.

— Eerst en vooral: verhoging van loon, dan vermindering van werkuren, vervolgens vakopleiding; eindelik een zeker welstand: een eigen huis, een...

— Toe maar! toe maar! Kortom ze moeten echte barons worden... als ze 't niet verzuipen! spotte hij schamper.

Toen, zijn breedberig, pappig gezicht vertrekkend tot een lelike grijns van kwaadheid, van razernij, de bozig geworden hangende kaken trillend alsmede de neusvleugels van de grote, brede neus, vinnige stralen uit zijn ogen schietend, zei hij:

— Weet gij wat gij wilt, gij en uw kliek? ons ten onder brengen, de nijverheid doden, dat wilt gij, dat en niets anders. En dat zijn dan katolieken! luister, maak politiek zooveel gij wilt, maar richt ze niet tegen ons, er zijn onder ons ook katolieken.

— Ik maak geen politiek!

— Neen? maar gij handelt in 't belang van een partij. Gij weet niet waar gij naartoe gaat, zegt ge, het is heel wel mogelik, gij tracht iedereen te foppen en in troebel water te vissen, de werklieden fopt gij ook want die rijke bewaarders, die aan 't hoofd staan van de partij, zullen toch nooit uw drijven dulden! Wat maak ik mij ook bang en opgewonden! er komt nooit iets van al uw geweld.

— Gij zijt mis. Indien gij 't zo wilt, ja, we werken in 't belang van een partij omdat de mensen zich toch steeds in partijen verdelen en omdat ik deze partij waartoe ik behoor, als de beste reken tot vervulling van ons maatschappelik ideaal, omdat zij steunt op de leer van Jesus.

Die rijken, die bewaarders, zegt gij? wij hebben thans nog hun invloed nodig en hun geld, maar zij vertegenwoordigen een tijd die reeds voorbij is, zij behoren niet tot ons, niet tot onze beweging, niet tot ons ras, zij spreken onze taal niet, zij voelen niet met ons, zij moeten over boord, ze zijn sedert lang veroordeeld. Onze beweging is Vlaams en is enig wij steunen op een jongere ervaring dan alle andere inrichting, wij hebben ons de nieuwste geestestromingen aangepast, verwerkt in ons katoliek geloof, ons kristen ideaal.

Wij, zijn de toekomst om die bewaarders zijn als den loden bal van eigen verkeerdheden die de heenling achter zich sleept op de weg van de vooruitgang. Neen, gij zijt mis als gij denkt dat de bewaarders zullen beletten wat wij willen. Zij leven in Frankrijk zij en niet hier, zij zien, gevoelen niet de schone gisting van de gemoederen, die machtige heroplevingen van een dood ras.

Daar hebben zij niets mee te maken, ze moeten er de handen van houden. Het volk een stap hoger te leiden, is onze taak. Op een zekere dag zullen zij voor een voltrokken feit staan.

— Maar gij zult mij toelaten, grijnsde Vanmaele, u te zeggen mij niet te rekenen bij uw bende omwentelaars.

Ik word meer en meer gewaar dat gij een gevaarlike dweper zijt. En ik zal het u rechtaf zeggen: volgens mijn begrip heeft het werkvolk alles wat het hebben moet, ja, zelfs nog te veel want het vindt nog overschot van geld en tijd om zich zat te zuipen. Dat is mijn antwoord en gij zult daaruit begrijpen dat wij onze betrekkingen afbreken, dat zal het zuiverste zijn want vroeg of laat komen wij tegenover malkaar te staan. Ga maar buiten, als 't u belieft! 't is al laat en we hebben nog schikkingen te maken voor 't verlovingfeest.

— Zoals ge wilt, zei Hektor. Hij reikte Vanmaele een hand toe doch deze nam hem niet.

IV

Waar hij zich ook wendde, steeds zag Hektor voor zich het door de toorn verkrampte gezicht van Vanmaele. Maar aan zijn buitenzetting kon hij niet gestadig denken, soms leek het hem of hij droomde en scheen hem het ganse voorval onmogelijk. Niets inderdaad had aanleiding gegeven tot deze gebeurtenis of had ze doen vooruitzien.

In de beweging buiten was niets veranderd, de arbeiders namen geen dreigende toon aan, vroegen niets, lieten zich niet horen. Alleen was er wat meer bedrijvigheid omdat de vakvereniging van de weefselbewerkers werd heringericht. Te dier gelegenheid miek men propaganda om leden aan te werven, wat gelukte.

De beweging was trouwens niet gericht tegen Vanmaele of wie ook. Ze kon het eenmaal worden, niets was onmogelijk. Maar voor het oogenblik gold het voornamelijk een zaak van vakopvoeding en vooruitzicht.

(Wordt voortgezet.)

Vlaanderland

HASSELT.

Vlaamsch leven.

Limburg is dan ook stilaan, heel zachtjes aan 't ontwaken.

Limburg is nooit een vroege vrucht geweest, en thans ontving ons Limburg ook maar laat eenige tonen van het nieuwe Vlaamsche strijdlied.

Lang genoeg, te lang reeds, had die doodenslaap geduurd...

En thans zien we, hoe en hier, weer een bleek en weifelend lichtvonkje van Vlaamsch leven en Vlaamsch-zijn opflakkeren.

Veel strijdende vereeningingen heeft Hasselt nooit geteld daarom is de herleving van heden maar betrekkelijk in vergelijking met hetgeen andere Vlaamsche centrums reeds verrichten.

Enkele kringen geven weer teeken van leven, doch 't is enkel eene werking binnen de muren van het lokaal; waar geen oningewijde een voet mag zetten, 't zijn allen « onder-onsjes », kappellekens op hun eigen.

Zouden gilden als Davidsfonds, Leesgezelschap, De Jonge Klauwaerts, Oudheidskundigen kring enz. niet meer nut kunnen, zelf moeten stichten?

Waarom die lage en verfoeilijke zelfzucht?

Ons arme Vlaamsche volk dient ook nut te trekken uit de werking der ontwikkelde standen.

Waarom richten die kringen, met medewerking der anderen, die nog schijnen te slapen, geen volksvoordrachten, geen ontwikkelingsavonden, geen hoogeschool uitbreiding in?

Toe! wie steekt daar eens een handje aan 't werk?

Daar is nog veel degelijken arbeid te leveren, tot ontwikkeling en eropbeuring van ons innig geliefde Vlaamsche volk.

J. M H.

DEERLIJK

Volksopstootjes.

Wij vernemen:

Evenals menig naburig dorp komt Deerlijk ook een dezer alles behalve aangename volksopstootjes te beleven. Laat ons den toedracht der zaken onpartijdig toelichten en stellen we de feiten vast zooals deze zich hebben afgespeeld.

De oer-oorzaak ligt hierin: de gemeente heeft, tengevolge der weerbarstigheid van zekere landbouwers over het inleveren van het opgeeischte graan, hare aangegane verplichtingen tegenover het gewestelijk Hulp- en Voedingskomiteit niet kunnen naleven.

Vóór een drietal weken stond langs hier langs daar op de muren en poorten het leuk bericht te lezen: « Donderdag, om 9 uren, naar de boeren te gaan. » Het was dus blijkbaar dat er iets op til was onder de noodstandige werkersbevolking doch op aanraden der overheid die voorgaf een laatste beroep te doen op de landbouwers, werd er tot dezen optocht niet overgegaan.

Bij gedrukte berichten en in een speciaal belegde vergadering werd er den landbouwers gewezen op den kritischen toestand met bevel voltallig het geeischte graan te leveren op gevaar af van strenge afstraffing. Feitelijk werd er een potsierlijk onbenullig kgr. aantal graan geleverd met het natuurlijk uitvloeisel dat alle levering van wege het Komiteit geschorst werd, en dat het onderstands geld der werkeloozen ingetrokken werd.

Wat bij eene snedige opspraak was gebleven kwam nu tot een begrijpelijke vinnige verbittering der volksgemoederen en zooals de Vl spreuk « De kruik gaat te water tot zij breekt » het zoo vaak zegt: zoo ging men thans feitelijk tot een ingrijpend optreden over Den donderdag namiddag 9u dezer trokken een vijftigtal mannen naar de hoeve van Petrus Callens waar het er nog al rumoerig toeging.

Den vrijdag voormiddag vergaderde de gemeenteraad en na lang beraadslagen trok de talrijke schaar werkeloozen rond het gemeentehuis samengezwalpten ruim 500 in getal, met de overheid en de politie aan het hoofd naar de hoeven der onwillige boeren om deze tot betere gevoelens te brengen.

Onderweg werd de stoet door de duitsche overheid aangesproken, die stellig verzekerde het geschil zelf te zullen beslechten. Daarop keerde elkeen rustig huiswaarts in de hoop dat de zaak wellicht bevredigend opgelost zal zijn!

Uit de Pers

Uit Vlaanderen.

II.

De kleine kruidenierswinkels, die gewoonlijk den kleinen man als klient hadden, ondervinden ook de mededinging van de winkels door 't Voedingskomiteit opgericht. Nogthans er zijn ook uitzonderingen. Veel kleine handelaars klagen putten in de aarde: hun verkoop is verminderd, de inkoopprijzen zijn hoog Ja zeker maar zij vergeten maar al te graag of liever ze zouden ons maar al te gaarne uit 't oog doen verliezen dat hun eigene prijzen kolossaal den invloed van den oorlog ondergaan en dat zij met een kleineren verkoop dikwijls veel meer verdienen dan vroeger. Ten andere de handel verbetert. 't Eerste jaar van den oorlog vermeed iedereen zooveel mogelijk de minste uitgave. Nu beginnen zekere klassen van menschen wederom geld te verteren.

Want de oorlog heeft benevens schaarschte, hooge prijzen en armoede ook voor gevolg gehad dat een talrijke klas van menschen ongehoord veel geld verdient.

Nog nooit heeft de Belgische landbouwer zulk een weelde gekend als nu!

« Nog twee jaren oorlog zegde mij een boer en wij zijn allen rijk. »

Vooral 't eerste jaar hebben veel landbouwers fabelachtige sommen gewonnen. Dit jaar moeten zij een deel van hunne opbrengst aan vaste prijs, 't zij aan de Duitschers 't zij aan de groote steden leveren.

Verleden jaar kon men hen moeilijk dwingen 't zij graan 't zij aardappelen te leveren: ze konden beweren dat zij met het begin van den oorlog alles verkocht hadden. 't Is dan ook zoo gebeurd. Alles zat verborgen en 't kwam er slechts uit tegen klinkende munt. Er is in Vlaanderen veel tarwe verkocht van 100 ja tot 130 fr. 100 de kilo. Een kleine berekening gaat u onmiddellijk doen zien welke kolossale winst het vertegenwoordigt.

In gewone tijden geldt de de tarwe omtrent 20 fr. Welk op is de twintig fr. de zuivere winst? Immers in de 20 fr. zijn begrepen: de vracht, de bemesting, de landarbeid, het dorschen, het leveren en de intrest van kapitaal enz. Mijns inziens kan de zuivere winst van den landbouwer hoogstens 4 à 5 fr. per 100 K.G. bedragen. Dus aan 70, of 100 fr. wint de landbouwer zoowat vier- of vijfmaal meer zooals men gewoonlijk rekent, omdat 80 en 100 vier en vijfmaal grooter zijn dan 20, maar wel 80—20: 4 of 5 of 100—20: 4 of 5 enz. 't Is te zeggen twaalf of zestien malen meer dan in gewone tijden.

En als men zoo den prijs uitrekend van boter, eieren, aardappelen, rogge, meel, vleesch, enz. en daar natuurlijk ook rekening houdt van de groote waarde van zekere stoffen (zooals meststoffen, lijnmeel, enz) die de landbouwer zelf moet inkoopen, dan komt men tot de overtuiging dat de oorlogsjaren echte boerenjaren zijn.

Zeg dat echter aan geen boer als hij nuchter is Hij klaagt putten in de aarde over een slechten tijd en als hij wat gedronken heeft klaagt hij nog; maar al klagende denkt hij natuurlijk aan al de schatten die hij verdient en hoort hij in zijn verbeelding 't rammelen van al de goudstukken die hij na den oorlog zal bezitten en al klagende zit hij te lachen.

Heeft hij nog wat meer gedronken dan begint hij er op te boffen, dat er hem niemand iets kan doen, dat hij meer geld heeft dan den notaris of den-doktoor wiens zoons maar al te gelukkig zullen zijn als ze eens om zijn Marie of zijn Martha zullen mogen komen.

Zeer dikwijls komt dan ook den slechten kant van zijn karakter voor den dag. De boeren worden erg door 't werkvolk beticht dat zij gaarne zouden hebben dat iedereen uitgehongerd is om dank den hongersnood den werkman en den burger zijn laatste cent te kunnen afpersen en waarlijk indien deze meening bij 't volk ingang heeft gevonden hebben de boeren er zelve nog al schuld aan. Vooreerst de prijzen die zij vroegen voor graan of aardappelen, aan hun eigen parochianen eischten, verdienen ten volle den naam van hongerprijzen, afpersingsprijzen en daarenboven als ze dan wat gedronken hebben (nuchter durven zij 't ook doen) dan schelden zij dikwijls burger en werkman uit voor hongerlijder, roepen luide dat 't werkvolk en de burgerij weldra blijde zullen zijn bij hen voor een boterham te komen werken enz. Slot: eer hij naar huis ging werd natuurlijk nu en dan eens een te veel zwetsende boer eens onder de tafel gegooid.

Wat er in alle geval niet te betwijfelen valt dat is dat er tusschen boeren van den eenen kant en kleine burgers en werklieden van den anderen een diepe veete zal blijven bestaan.

Benevens de boeren zijn er ook veel kooplieden die schatten hebben verdiend. 't Eerste jaar van den oorlog was de handel in boter een goudmijn. Stoute kerels die nooit handel gedreven hadden pakten maar de eene of andere handel aan en wonnen geld lijk slijk.

De smokkelhandel op de grenzen of op de scheidingslijnen der verschillende etappen heeft ook menig man welstellend of rijk gemaakt.

In 't eerst was er van die menschen die veel geld verdienden geen cent los te krijgen: men verteerde min dan vroeger, men wilde al 't geld alleen hebben. 't Is nu wat gebeterd Vooral de vrouwen kunnen hun lust naar pracht niet meer bedwingen.

Zeker menige boer ook is den Zondag zijn geld niet meer meester, pakt een goede pint en komt laat naar huis; doch 't grootste getal klaagt voorts putten in de aarde en schijnt als hij aan de waardin de vijf centen voor zijne pint bier betaalt, een stukje van zijn ziel te geven, zoo traag reikt hij den arm vooruit en zoo genepen zit 't stukje geld tusschen zijn vingers. Doch de vrouw moet haar ijdelheid voldoen. Ook veel kleermaaksters zijn overlast van werk, de pluimen wuiven op de hoeden en bij koel weder pronken moeder en dochters met goud, juweelen en vooral met kostelijke vellen.

Als men dan overweegt dat de rijken hun automobielen en paarden tegen penning zestien aan den staat hebben verkocht, een groot deel van hun knechten en meiden hebben weggezonden, geen luxe meer voeren, geen bals of soirées meer geven, ja bijkans als gewone burgers leven, terwijl hun inkomsten als vroeger binnenvloeien zal het dan nog mijn lezers verwonderen als ik tot de overtuiging gekomen ben dat, kon de oorlog binnen kort eindigen, er nog nooit zooveel geld in Vlaanderen zal geweest zijn.

Denk daarom niet dat men hier niet naar den vrede haakt!

Ware het gedaan! Maar laat ons ondertusschen in al ons ongeluk tevreden zijn dat wij er toch nog zoo heel slecht niet van afkwamen en vooral laat ons hopen dat er ons niets slechters te wachten staat.

Meester Hector Planquaert.

Stadsnieuws

Men vraagt goede dagbladverkoopers vast loon en percent. Zich aan te bieden van 10-1 's morgens en van 3-6 's namiddags, Begijnhoflaan, 40, Gent. (299

Algemeen Nederlandsch Verbond.

De voordrachten van Dr R. Speleers zullen op Zaterdag 25 Dec. (1e Kerstdag) en Zaterdag 1 Jan. niet plaats hebben.

Maandag 27 Dec 's avonds te 8 uur, Liederavond voor het volk in de zaal de « Eendracht », Noordstraat, Ledeberg.

De voordracht van advokaat Van Roy, over Vlaamsch gebruikrecht, zal *niet* Maandag 27 Dec., maar Maandag 3 Jan. plaats hebben, te 8 uur s' avonds, Nieuw Groot Hotel, Dierentuinlaan, 5 6.

Volksopbeuring.

De dienst van briefwisseling voor ongeletterden met krijgsgevangenen zal open zijn Zondag 26 Dec. aanstaande van 11 tot 1 u., in de Laurentschool, Onderstraat.

Vergadering van afgevaardigden van maatschappijen en belangstellenden, Zondag 26 Dec. aanstaande, te 12 uur, in het Nieuw Groot Hotel, Dierentuinlaan, 5-6

Liefdadig Kunstfeest, ten voordeele der Gentsche krijgsgevangenen, in het « Boerenhof », Akkergemstraat, op Zaterdag 25 December, Kerstdag, ingericht door de « Vroolijke Zangers » met de welwillende medewerking van Mevrouw Steeghers, 1e prijs van het Conservatorium, den heer Bazijn, en Mejuffers De Moor en De Paepe.

Nevens ernstige en luimige zangstukken, opvoering van: « De Straf eener Vrouw » en « Advokatenrekeningen ».

Men voorzie zich in tijds van kaarten.

(Medegedeeld.)

Voor de gesneuvelden.

Komt te verschijnen: Eene verhevene en merkwaardige melodie. De eerste maal gezongen door Baryton Notés, van het groot Opera van Parijs De titel is « O Vos Omnes » in latijn met vertaling in vlaamsche en fransche taal. De 1e uitgave is voor Klavier, in koor voor drie partijen: sopranen, tenoren en bassen met solo. Geheel het stuk is niet lang. De 2e vereenvoudigde uitgave is voor eene enkele stem en eene gemakkelijke begeleiding.

Moge dit werk uit dankbaarheid voor de « gesneuvelden » welhaast plaats vinden in alle huizen waar liefhebbers zijn van goede muziek, zelfs in openbare gestichten, maatschappijen, kerken, kapellen, enz. De schrijver ervan is geboren in 1802 en gestorven in 1884, wijlen mijnheer Hendrik Carnewat, organist gedurende 64 jaren te Beirlegem, een poëtisch gelegen dorp in Oost-Vlaanderen.

Wij bevelen dat lieve stuk ten warmste aan, omdat het een werk is van zeer groote verdienste dat eenen diepen indruk maakt op de massa.

« *Muziekonderwijs voor het Volk* ».

Op Zondag 26 December a. s. om 6 1/2 u. zeer stipt, zal er in de zaal der Gemeenteschool der Barenstraat, een *Concert-Voordracht* plaats grijpen. Naast den heer Max Trenteseau die zal spreken over *Peter Benoit* als toondichter, hebben de volgende kunstenaars hunne hooggeschatte medewerking toegezegd: Mej. J. Nieuwjaers, pianiste, de heeren Arn. De Munnynck, tenor; S. Dispa, baryton-bas; R. Henderick, cellist; eenige leerlingen en het « *Strijkkwartet* ».

Deuren open om 6 uur, ingang vrij en *volkomen kosteloos*.

Kinderen onder de 12 jaar zullen streng geweigerd worden.

Begin van brand.

Woensdag, rond 8 ure 's avonds, is een begin van brand uitgebarsten in het huis n° 15 der Nijverheidsplaats, bewoond door Mertens Jan. Een deel van de zoldering der herberg had vuur genomen, door de overgroote warmte der kachel.

De pompiers ter plaats gesneld hebben het begin van brand in eenige minuten uitgedoofd.

3

De Oorlogen en hunne gevolgen

door O. VAN DE WAELE.

—o—

Toch, ondanks al de lessen uit het verleden zijn er velen onzer medeburgers van gedacht dat we na het einde van dezen vreeselijken krijg geen staatkundige verandering hebben te verwachten.

Zelfs de menschen uit Le Havre schijnen die meening toegedaan en steunen hiervoor op de beloften hunner bondgenooten.

Heeft de droeve ervaring hun dan niets geleerd? Van bij het begin toch heeft men kunnen zien hoe weinig ernstig het die bondgenooten met hunne beloften was. Van toen België zieltogend daar nederlag, werd het niet meer als bondgenoot geteld.

Dit onrecht, aan België gepleegd was zoo erg dat sommige bladen der Neutralen er pijnlijk door aangedaan werden. Ziehier onder ander hoe *De Nieuwe Vlaardingsche Courant* van 12 September 1914 zich daarover uitdrukt:

« De ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd door hunne respectieve « regeeringen, verklaren hierbij als volgt: « De Britsche, Fransche en Russische « regeeringen verbinden zich wederkeerig, niet afzonderlijk vrede te sluiten « sluiten gedurende den tegenwoordigen « oorlog. De drie regeeringen komen overeen, dat, als vredesvoorstellen in bespreking komen, geen der verbondenen « vredesvoorwaarden zal vragen, zonder « voorafgaande toestemming van elk der « andere verbondenen, in het vertrouwen « waarop de ondergeteekenden deze verklaring hebben geteekend en er hun « zegel aan hebben gehecht.

« Gedaan te Londen in triplo 5 September 1914.

(Geteekend)

« GREY, CAMBAN, BRENKENDORFF ».

Dat **moest de wereld weten**; daarom werd het openbaar gemaakt door alle Engelsche legaties die nog in functie zijn. Wat ons het eerst, het sterkst en ook het droevigst treft, **was dat men België vergat**: België, dat den vijand zoo dapper en met zoo groote opofferingen tegenhield, tot de bondgenooten zich in slagorde konden scharen; België, dat zich ten koste van zoovele milioenen sterk had gemaakt tegen den Oostenlijken buurman, terwijl het zich elders toegankelijk liet ten gerieve van den Zuidenlijken; België, dat op hulp en steun rekende van de bondgenooten, dorst optornen tegen den reus, die haastig opdaverde en voortstormde; België, dat zijne zonen met hunne woningen gevende, zich leide met den titel van bondgenoot sierde en de wapenfeiten, die zijn roemrijk, maar al te klein leger bedreef, nog bescheiden toeschreef aan Fransch Engelsch Belgische heirscharen en zoo althans tijdelijk, een deel afstond van de eer waarmede het had gestreden.

Nu het havenloos ligt, onherstelbaar vergaan in menig opzicht, geestelijk zoo wel als stoffelijk, nu houdt men het buiten **den raad der groote heeren**. Zou het niet anders gehandeld hebben als hei die vernedering had kunnen vermoeden of voorzien? Nog klinken ons de woorden van den Duitschen rijkskanselier in de ooren:

« Wij hebben tegenover België het volkenrecht geschonden, nood breekt wet, doch wij zullen het weer **goedmaken**. » Al is dat **goedmaken** geheel onmogelijk, hij **noemde** en erkende België ten minste. De bondgenooten echter verloochenen het in het eerste document dat van hun uitgaat, sedert het geweld der wapenen zich deed gelden.

't Is alsof België geene regeering meer heeft en geen vertegenwoordiger te Londen. O gewis, straks krijgt het geslagen knechtje eene fooi van links en van rechts, en misschien zal het zich daarvoor nog dankbaar en verblijd moeten toonen; men zal het zeker ook van alle zijden veel **beloven**, gelijk men altijd gedaan heeft, op perkament, met mooie zegels. Zou België op zulke **vodden** in de toekomst vertrouwen?

Doch ook de overeenkomst van het drietal is niet meer dan een vod. Ze moet Duitschland en Oostenrijk weten doen, dat het neerleggen van één der bondgenooten niets beslist en niet tot vrede kan leiden. Men mag wel aannemen, dat ze zonder de kennisgeving wel op de hoogte waren van de voornemens en deze al lang hebben overwogen.

Ieder weet wel dat **Engeland** heel schrander is in de politiek, heel slim; alleen een weinigje baatzuchtig en steeds getrouw aan zijn door alle volken erkend beginsel. Ieder mag er echter ook van overtuigd zijn, dat niet de papieren en de zegels het slotwoord zullen spreken, maar... **de gebeurtenissen**. En wie durft roemen dat hij die voorziet?

Is er niet eene oude en beproefde leer, dat de mensch **mikt**, maar wegkrimpt tegenover de **beschikking**?

. . . . . .

Hier rijst de vraag op: Als de bondgenooten toen reeds deden alsof er geene Belgische regeering meer bestond, wat heeft deze dan er van te verwachten bij het sluiten van den vrede?

En bovenal, wat hebben wij Vlamingen die door onze afkomst behooren bij het gehate Germaansche ras er van te verwachten?

Toch hebben wij hoop. Niet op anderen, maar op ons zelve: « Een volk dat niet sterven wil, sterft niet, » is er gezegd, en de Vlamingen bezitten een taai leven.

Gedurende duizend jaar worden wij belaagd daar den Zuidelijken Gier. Reeds verscheidene malen had hij ons geheel in zijne klauwen, maar moest ons telkens na een min of meer langeren tijd loslaten, echter niet zonder lappen van ons vleesch af te nijpen. Het was steeds of er voor Vlaanderen flamingant — zooals men in oude kronijken het Vlaamsche land noemde, een bijzondere voorzienigheid was, want nooit kon de roofvogel zijne prooi voorgoed vast houden; waren het niet de Vlamingen zelf als onder Breydel, De Coninck en Artevelde, dan waren het andere roofvogels die den Gier dwongen zijnen buit los te laten.

Nu evenwel scheen hij zijn doel meer dan ooit nabij, geholpen als hij werd door de ontaarden uit ons midden die hem gedurende 85 jaar uit alle hunne krachten steunden. Nooit scheen onze verdwijning als volk onvermijdelijker. L'*Annexion des cerveaux* ging met rasse schreden, en *après la guerre on ne parlera plus le flamand*. Deze maal zouden de Vlamingen voor goed uit de lijst der volken worden geschrapt. Maar, « als de nood het hoogst is gestegen, is de redding nabij », luidt het in de verhaaltjes, en schijnt dit thans ook het geval niet te zijn? Wel zeker!

Wordt Voortgezet

De schade beloopt tot 100 frank, maar is door verzekering gedekt.

Gemengd Nieuws

West-Vlaanderen

Kortrijk. — S. G .., wonende in de Schaekenstraat, vond niets beters dan P. L. eens goed af te ranselen, bij zooverre dat het bloed uit den mond en neus stroomde, omdat laatstgenoemden hem verbood steenkolen van eenen wagen te nemen, waarover hij het toezicht had. Proces-verbaal werd ten laste van den geweldigaard opgemaakt.

— Zekere Raymond Baert, 33 jaar oud, voermansknecht, eigende zich in November ll. eene kist bougiën toe, terwijl hij andere koopwaren hielp lossen. De Rechtbank geeft hem daarvoor 45 dagen gevang en 15 frank boet.

Antwerpen

Antwerpen. — *Havenbeweging.* — Op 18 December liepen in onze haven 3 stoomschepen, 3 sleepers, 1 motorboot en 19 lichters binnen, terwijl 6 stoomschepen, 1 motorboot en 20 lichters onze haven verlieten.

Op 19 December : 2 stoomschepen, één motorboot en 23 lichters die onze haven binnenliepen, en 4 stoomschepen, zes motorbooten, en 19 lichters die haar verlieten.

— *Aanhouding.* — De genaamden L. V., D. B. en I G., die verdacht werden van medeplichtigheid aan diefstal gepleegd ten nadeele van M. Brandt, Pruynenstraat. werden gister aangehouden. De heer onderzoeksrechter Steyaert had een opleidingsbevel tegen hen uitgevaardigd

— *Twee meisjes verdwenen.* — Het parket van Antwerpen meldt de verdwijning van twee meisjes, sinds den 6 dezer maand niet meer in de ouderlijke woning teruggekeerd. Het zijn Ludivine-Ursula Br., geboren te Antwerpen in 1900, en Gabriella-Marie Theresia V..., geboren te Antwerpen in 1899

Brabant

Brussel. — *Voor de fonctionnarissen.* — Vroeger hebben wij reeds gemeld dat eene overeenkomst getroffen was tusschen het Duitsch bestuur en de Voorschot- en Leenkas, waarvan de zetel gelegen is te Brussel (Montagne de l'Oratoire), voor de betaling der traktementen onder den vorm van leening aan het personeel der verschillige Belgische openbare besturen. Onder de gemelde besturen waren niet begrepen de bedienden en werklieden afhangende van het bestuur van zeewezen, van posten en telegrafen. De overeenkomst bepaalde in zijn artikel VI, dat voor deze drie reeksen fonctionnarissen een bijzonder stelsel was toegevoegd, en zulks door de volgende bepalingen : « de leeningvragen moeten gedaan worden aan den overste van het Keizerlijk Duitsch bestuur der posten en telegrafen; geene tusschenkomst der voorzitters van de burgerlijke besturen zal plaats hebben. Voor de andere reeksen was eene gezamenlijke vraag aan de Leenkas gedaan, voldoende.

Deze vragen gedaan, en door de Duitsche overheid aangenomen zijnde, heeft de Leenkas de eerste afkorting van 25 °/₀ kunnen storten voor de maand October.

De noodige fondsen waren in den beginne 4 1/2 millioen frank per maand. Nu dat het nieuw bestuur ook geniet van deze verordening is het bedrag der stortingen geklommen tot 7 millioen frank per maand.

— *Voor de duivenmelkers.* — Er wordt medegedeeld dat de duivenmelkers in het magazijn der stad Brussel, Zes Penningenstraat 54, tweemaal per week 1 kilo maïs kunnen bekomen per duif, op vertoon hunner lidkaart van eene duivenmaatschappij; de stad heeft inderdaad eene heele partij maïs ontvangen, en deze wordt van heden af te koop gesteld.

— *Geplunderd.* — Op den Boulevard Anspach is zondagnacht de kruidenierswinkel van M. Victor D..., gedeeltelijk geplunderd geworden. Er is voor ongeveer 800 frank koopwaren gestolen : kazen, sardines, chocolade, 10 kilo boter en een aantal flesschen wijn. Daarbij was eene flesch druivennat ter plaatse den nek omgewrongen.

— *Opstand.* — Maandagmorgen beleedigde en dronken kerel de voorbijgangers der Hoogstraat. Een agent wilde hem weg brengen, maar de geweldenaar smeet de politieman zonder veel komplimenten in de greppe en begon er op te kloppen gelijk op kaf. Dan kwam het publiek tusschen en sleurde de razende zatlap naar den amigo.

Rechterlijke Kronijk

ASSISENHOF VAN BRABANT

Zaak Wilmart

Zooals wij reeds zegden werd verleden maandag de zaak voor het Beroepshof van Brussel opgeroepen en verschoven tot den 27 December.

Van De Waechter, die overleed, zal er niet meer gesproken worden.

Voor de andere mede-betichten : Dethier, Ithier, Demaret en van Heutenwyck wordt de zaak onbepaald uitgesteld hunne advokaten in den vreemde verblijvende.

Uitgifte van valsch geld.

Zitting van Maandag.

Het assisenhof is voorgezeten door raadsheer Combault en heeft als bijzitters : graaf d'Oultremont en Delcourt. M. Vanden Branden de Reeth is openbaar ministerie. Er zijn zeven beschuldigden : Mathieu Chabot, Arnold Straessler, Alfons Coulouval, Jan Siets, Victor Regnier, Marie-Jozef Chaveleid en Jozef Thomas. Meest allen zijn vreemdelingen : Franschen, Elzassers, Oostenrijkers, enz. De beschuldigingen worden in drie verdeeld :

1° Namaken van bankbriefjes van één frank; 2) uitgifte van deze briefjes; 3) poging tot namaking van briefjes van 2 fr.

Voor ieder feit worden de beschuldigden afzonderlijk ondervraagd, evenals de getuigen afzonderlijk gehoord worden.

Bij Chabot heeft de politie drukmateriaal gevonden. Hij beweerde dat het aan een onbekende toebehoorde. Ten slotte bekende hij het namaken, daar hij in ellende verkeerde. 't Is Straessler die hem het voorstel deed. Hij heeft de eerste drukproeven genomen. Coulouval en Straessler hebben het namaken dan voortgezet.

In het huis van Straessler werden ingelijks een aantal voorwerpen gevonden, dienende tot het vervaardigen van valsche één frankbriefjes. Hij ook leed veel armoede en 't zijn Chabot en Coulonval die hem in die zaak hebben meegetrokken 't Is hij die 't graveerwerk uitvoerde.

Coulonval heeft de valsche biljetten verkocht aan Siets voor fr. 0,60 't stuk.

De getuigenissen in het eerste loopen over het aankoopen van drukgerief en de vaststellingen door de politie en het parket gedaan. In de tweede zaak, uitgifte der nagemaakte briefjes, zijn Siets, Regnier en De Chaveleid de beschuldigden.

Siets koeft aan Chabot en Coulonval voor ongeveer 1000 frank biljetten gekocht en ze voortgegeven aan Regnier. Regnier noemde zich baron Roesch de Saint-Sauveur. Bij hem vond de politie eene tesch waarin 26 valsche briefjes staken. Het was de overschot van een honderdtal, zegt hij in zijne ondervraging.

De Chaveleid loochent. Hij weet niets anders alsdat Regnier valsche bankbiljetten heeft uitgegeven in het huis waar hij werkzaam was.

Onderzoeksrechter De Vos getuigt dat Boulonval bekend heeft 5000 tot 6000 fr. valsche bankbriefjes verhandeld te hebben.

Zitting van Dinsdag 21 December.

Na onderhoor van den expert Hanson wordt de kwestie der poging tot namaking van 2 frankbriefjes behandeld.

In deze zaak is het Chaveleid die, volgens de uitdrukking van den heer voorzitter, de slimste was van de bende. Er is poging geweest om 2 frank briefjes te maken, doch ze waren zoo slecht gelukt dat er van uitgifte geen sprake zijn kon.

Finantiewezen

Iederen maandag Internationaal nieuws, Trekkingen, enz.

Burgerlijke stand

GENT. — Overlijden van 21 December. — Adolf Lippens, 58 j , hov., Kraaistraat, 17. — Achiel De Roover, 39 j., reiziger, Plottersgracht, 17. — Alfons Botte, 9 j., Gijzenzeele.

Overlijden van 22 Dec. — Adolf Renard, 35 j., dag., Resedastraat, 34. — Marie Devreese, 60 j., z. b., echt. Alf. De Weldt, Wilgestraat, 26. — Joannes Serlippens, 62 j., fab., Oude vest, 3. — Frans Scholiaert, 66 j., z. b., Scheldelaan, 48.

Huwelijksafkondigingen van 19 December (vervolg) — Auguste Careel, landb., Noordkaai, 74 en Sophie Balzaer, z., b., id. — Herman Mortelmans, handelsbed , Posthoornstraat, 3 en Elodie Nevejans, z. b., Nederkouter, 43. — Arthur Faut, geneesheer, Schaapstr., 22 en Julie Bracht, z. b., Statiestraat, 3. — Antoine Beun, toezichter, St-Annastr., 6 en Maria De Cuypere, z. b., id. — Camille Verstraete, brouwersgast, Drongensteenweg, 139 en Irma Heye, z. b., Drongen. — Léon Fobert, pasteibakker, Gent en Marie Vlaeminck, z. b., id. — Karel Van Parys, gemeenteonderw., Kl. Hospitaalstr., 1 en Stephanie Lefevre, z. b., Bijlokevest, 201. — Albert Bourgonjon, muzikant, Bijlokevest, 230 en Maria De Paepe, z. b., Bijlokevest, 211. — Fernand Beytia, z. b., St-Gillis (Brussel) en Louisa Loossaert, z. b., Begijnhofplaats, 11. — Jules Marchant, z. b., Koersenstr., 37 en Angelique Pesant, z. b., Maltebrugstr., 70. — Lievin Teyrlinck, brouwersgast, Gent en Maria Colpaert, z. b., Wondelgem.

Huwelijken van 22 December. — Antoine Baudon, gemeenteonderwijzer, Van Wittenbergstraat, 9, met Marie De Graeve, gemeenteonderwijzeres, Rabotstraat, 7. — Stephan Cristel, behanger, Annonciadenstraat, 26, met Rachel Vertoove, z. b., Ossenstraat, 13. — François Dauwe, fab., Lievegang, 22, met Elodie Lavraux, id., id. — Gustaaf De Ronne, voerman, Zeemstraat, 20, met Marie De Vos, keukenmeid, id., 45. — Edgard Doutreligne, ingenieur, Mirystraat, 41, met Hélene Janssens, z. b., Nieuwbrugkaai, 27. — Augustinus Janssens, timmerman, Rabotlaan, 133, met Therese Wolfs, fab., id. — Achiel Lauwers, sigarenmaker, Meerschstraat, 180, met Rachel De Stommeleir, fab., Desmetstraat, 30. — Michel Tange, houtz., Gezondheidstr., 77, met Nathalie Van Lysebetten, fabr., Groendreef, 90. — Hector Thienpont, wijnafrekker, St-Pietersaalststr., 152, met Esther Rogiest, kleermaakst., Veersteeg, 2. — Alfons Van Loo, daglooner, Palingshuizen, 73, met Elisa Speeckaert, fabr., id., 71. — Arthur Vannieuwkerke, electricien, Gendbrugge, met Anna Veyt, naaister, Tarbotstraat, 48. — Alidor Verdegem, fabr., Mariakerke, met Martha Lefevre, fabr., Rijhovelaan, 239. — Gustaaf Versichel, voerman, Meerschstraat, 202, met Marguerite De Lille, fabr., Gazmeterslaan, 142.

BOEKEN

Prijsvermindering

Er bliiven ons nog enkele boeken van

Prof. Dr J. V. De Groot

Levenswijding
en
Wedergeboorte

Samen ingenaaid . fr. 1,75

Ten bureele : van 10 tot 1 en van 4 tot 6

40, Begijnhoflaan, 40

— GENT —

(282

EENE GOEDE

BROODWINNING

wordt aangeboden aan menschen van goeden

« WIL »

Er is kans 200 per honderd WINST te doen.

Vraagt inlichtingen :

Begijnhoflaan, 40

GENT

(297

Leest ! Leest ! ! Leest ! ! !

DE KINDERWERELD

Geïllustreerd weekblad voor de Jeugd

Vraagt het aan onze verkoopers. Prijs 7 centiemen.

(295

Abonneert U op

DE VLAAMSCHE POST

het radicale Vlaamschgezinde dagblad, orgaan der

JONG-VLAAMSCHE BEWEGING

die ijvert voor een

ZELFSTANDIG VLAAMSCH-VLAANDEREN

Vraagt een wekelijksch abonnement aan onze voortverkoopers

PRIJS : FR. 0,25 PER WEEK

ABONNEMENTSPRIJZEN :

Alleen voor het Gouvernementsgebied per post besteld, dus in de plaatsen waar geen depothouder woont :		Voor het Buitenland :	
Per maand :	2,25 fr.	Per maand :	3,00 fr.
drie maand :	6,50 fr.	drie maand :	8,50 fr.
zes maand :	12,00 fr.	zes maand :	15,50 fr.
jaar :	20,00 fr.	jaar :	30,00 fr.

Voor het Etappen- en Operatiegebied : zich wenden tot onze depothouders

KOMT TE VERSCHIJNEN

Nieuw Prentenboek

VOOR DE JEUGD EN HET HUISGEZIN

Prachtig gekleurd en versierd met honderden en honde den

Plaatjes, Vertellingen, Anekdoten, Raadsels, enz.

Te verkrijgen bij onze verkoopers :

Prijs 25 centiemen

(296

Boekhouder : Een jongeling goed op de hoogte van het vak, vraagt plaats als bijverdienste voor enkele uren per dag, boeken in goeden gang te houden. Adres te nemen bureel van dit blad. (278

Motorboot : Een schoone motorboot per occasie te koopen. 6 HP. paardenkracht, lengte 6,25 m. Adres bureel van dit blad. (274

MEN VRAAGT

Dagbladverkoopers

GOED en VAST LOON

Onnoodig zich aan te bieden, indien men niet op de hoogte der zaak is.

Aanbiedingen worden ontvangen van 10 tot 1 en van 3 tot 6 uren.

BEGIJNHOFLAAN, 40, GENT

(300

Kleine Aankondigingen

Herberg over te nemen, een welgekende herberg, in een volkswijk onzer stad, aan zeer voordeelige voorwaarden. Schrijven onder de letters V. M. bureel van dit blad. (273

Te huur : Eene slaapkamer gegarnierd, voor dame alleen, bij huisgezin zonder kinderen, gesloten burgershuis, aan 15 fr. per maand. Adres te nemen op het bureel van dit blad. (272

Officieele Eerelijst

onzer

Gesneuvelde Soldaten

Eerste lijst 5000 namen

Tweede » 500 »

samen te bekomen :

Begijnhoflaan, 40, GENT

van 10 tot 1 en van 4 tot 6 u.

(283

Leest en Verspreidt

« De Vlaamsche Post »

Abonnementsprijzen

voor

Gent en al de steden waar een depothouder woont :

Per maand	fr.	1,25
» 3 maand	»	3,50
» 6 maand	»	6,50
» jaar	»	12,00

'T HUIS BESTELD

Zie de afzonderlijke aankondiging der prijzen, voor het buitenland, en de plaatsen waar *geen* depothouder woont.

(285

De volgende vlugschriften over Vlaanderen zijn te bekomen bij het beheer van ons blad : Fr.

1. De Geschiedkundige Namen der Vlaamsche Nederlanden 0,25

2. Frankrijk in Vlaanderen 0,15

(verschenen voor den oorlog)